

אחרי ה"לא" של אירלנד: האמנה האירופית לאן?

בבריסל העדיפו לא לחשוב מה ייקרה אם ידחו תושבי אירלנד את אמנת ליסבון - אך עכשיו יצטרכו להתמודד עם התוצאות. הד"ר עמנואל נבון, מומחה לאיחוד האירופי מאוניברסיטת תל אביב, סבור שהחלטה של אירלנד משקפת את הטינה שרוש הציבור באירופה לנציבות המרוחקת והמתנשאת בבריסל
דנה צימרמן

שלחו להדפסה

העם אמר את דברו

החלטתם של תושבי אירלנד לדחות את אמנת ליסבון משקפת את המיאוס והטינה שרוחשים האזרחים במדינות אירופה כלפי הנציבות האירופית המתנשאת והמרוחקת השוכנת בבריסל. כך סבור הד"ר עמנואל נבון, מומחה לענייני האיחוד האירופי מאוניברסיטת תל אביב.

האזרחים בקלפי צילום: AP

"זו לא בהכרח התנגדות רציונלית", אומר נבון, איש התוכנית לדיפלומטיה על שם אבא אבן. "כך היה גם בקיץ 2005, כאשר הצרפתים וההולנדים דחו את החוקה האירופית. אז זו היתה מחאה נגד מה שהם ראו כהשלכות השליליות של התרחבות האיחוד האירופי מזרחה.

אירלנד החליטה:

לא לאמנה האירופית / סוכנויות הידיעות

עם תום ספירת הקולות במשאל העם באירלנד, מתברר כי רוב תושבי המדינה התנגדו לאימוץ אמנת ליסבון של האיחוד האירופי. שר המשפטים: "העם אמר את דברו"

"היום סבורים לא מעט אנשים במדינות מערב אירופיות שצירופן של מדינות מזרח אירופה לאיחוד גרם להם לאבד מקומות עבודה, משום שחברות רבות העתיקו את משרדיהם מזרחה. לכך נוספה גם שאלת הגבולות הפתוחים וההגירה מהמזרח, שאת ההתנגדות לה אנחנו רואים עכשיו במדינות של ממשלת איטליה החדשה נגד המהגרים הרומנים. לכן, כשהציבור מתבקש להצביע על אמנה – אפילו שמטרתה היא בעיקר ייעול מוסדות האיחוד האירופי ואין לה השפעה רבה על חייהם – הוא מנצל את ההזדמנות להביע מחאה".

לחצו כאן להגדיל הטקסט

[לכתבה המלאה](#)

החוצפה האירית

בכירי האיחוד האירופי הסיקו את הלקחים הנדרשים מסיכול החוקה האירופית ב-2005, וקבעו כי מדינות הגוש יוכלו לאשרר את אמנת ליסבון בהצבעות בפרלמנטים השונים. למרות זאת, באירלנד התחייב קיום משאל עם בנושא - משום שאימוץ האמנה במדינה הצריך ביצוע שינוי בחוקת המדינה.

"באירלנד שוררת טינה מסוימת כלפי הנציבות האירופית, ונטייתיה לכפות על אוכלוסיית אירופה מיני אמנות שנוסחו בבריסל, רחוק ובמנותק מהציבור האירופי. באירלנד סברו שאמנה שכזו – שמחייבת את כל מדינות אירופה ונוגעת גם לעניינים בסיסיים כמו סמכויות ריבוניות – זקוקה לאישור במשאל עם", הוא מסביר את ההחלטה, שהמיטה עכשיו משבר חדש על האיחוד האירופי.

שלט נגד האמנה בדבלין, אתמול (צילום: AP)

נבון מציין כי הוא מבין את הכעס הלא-רציונלי של האירים על הנציבות האירופית. "כאשר מחליטים מראש שהאמנה תאושרר בפרלמנט ולא תובא למשאל עם – זה ממחיש את הגישה של הנציבות האירופית, שרואה עצמה כמבינת-דבר, ורואה בציבור כמטרד. הנציבות גם רואה במשאל העם כמבחן עם תשובה אחת נכונה – כן. אם ייכשל, צריך 'מועד בי"ת', שבו הפעם מתבקש הציבור להצביע נכון".

עם זאת, נבון מסכים כי בעובדה שדווקא האירים בחרו לטרפד את האמנה האירופית יש מידה בלתי מבוטלת של חוצפה. "הנס הכלכלי האירי אמנם לא התחולל רק בזכות האיחוד האירופי – אבל הוא חייב הרבה לאיחוד. השילוב של הרפורמות הכלכליות שהונהגו במדינה בשילוב עם הכסף שזרם אליה מהאיחוד הוא שהפך את אירלנד ממדינה עם כלכלה מפגרת לסיפור הצלחה כה גדול. זה אירוני שהיום הם עושים בעיות לאיחוד, שעזר להם כל כך. אבל הם מרגישים שהרחבת האיחוד מזרחה יוצאת משליטה, ושמונסים להקים מנגנון שידלל את הריבונות הלאומית במדינות השונות, ורוצים להגיד לבריטל, 'פוס'".

בריטל כועסת על ראש ממשלת אירלנד

מה יהיה עכשיו? נבון מציין שגם בבריטל לא ממש יודעים. "כששאלו את בריטל את השאלה הזאת – מה יקרה אם אירלנד תדחה את האמנה – הם אמרו שהם מעדיפים שהשאלה הזאת לא תישאל. אני מעריך שעכשיו יהיה מה שאירע ב-2005, יחזרו וינסחו שוב מסמך חדש. דבר אחד בטוח: בבריטל מאוד כועסים על ראש ממשלת אירלנד בריאן קאוון שלא יצא מגדרו כדי לפעול

למען האמנה. אבל צריך גם לזכור שזה לא תמיד ערובה להצלחה: ב-2005 נשיא צרפת דאז ז'אק שיראק ניסה לדרבן את התושבים להצביע בעד החוקה האירופית, אבל הוא היה כל כך לא פופולרי, שבסוף התושבים הצביעו נגד, כי ראו בהצבעה משאל עם על הנשיא".

בעייתיות נוספת בהצבעת האירים אתמול היא העובדה שלמשאל העם לא נקבע כל שיעור הצבעה מינימלי שבלעדיו לא יהיה לו תוקף. "מאחר שכל שהיה נחוץ היה רוב רגיל, גם אם שלושה אנשים היו מצביעים במשאל, ושניים מהם היו מצביעים נגד, זה היה נחשב כ-66 אחוז התנגדות", הוא מציין. "אין ספק שעובדה זו תשמש את הנציבות האירופית כדי לטעון שהמשאל לא תקין".

חדשות ב-SMS - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

[חזרה](#)